

PRESSMEDDELANDE

DATUM: 2008-02-04

NR: 2

KONTAKT: Presstjänsten, tel. 08-787 02 00

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

■ Amerikansk bolånekris och finansiell turbulens

Lars Nyberg ger sin bild av den senaste tidens utveckling på de finansiella marknaderna. Nyberg ger också sin syn på det penningpolitiska beslutsläget när han idag talar inför Styrelsekollegiet i Stockholm.

"Det senaste halvåret har utvecklingen varit turbulent på de internationella finansiella marknaderna. Problemen startade på den ganska begränsade amerikanska marknaden för låntagare med sämre kreditvärdighet, den så kallade subprime- marknaden. En stor del av bolånen på denna marknad har paketerats om i olika så kallade strukturerade produkter och sålts vidare till investerare världen över. När låntagarna fick problem med att betala sina krediter blev det svårt att värdera produkter med dessa lån som underliggande tillgång. Samtidigt uppstod stor osäkerhet om vilka aktörer som satt på de faktiska riskerna."

Det säger vice riksbankschef Lars Nyberg, som idag talar inför Styrelsekollegiet i Stockholm.

"Det vi upplever nu sträcker sig alltså långt utanför krisen på den amerikanska bolånemarknaden. Det har tagit sig en rad olika uttryck. Investerarna kräver nu väsentligt högre kompensation för risk. Det har blivit både dyrare och svårare att låna på marknaden, särskilt för finansiella företag. Under hösten uppkom också kraftiga störningar på interbankmarknaden. Flera centralbanker har valt att ingripa för att förse den marknaden med tillskott av likviditet. Just marknaden för kort finansiering tycks ha återhämtat sig något sedan december, men långt ifrån helt."

"En annan effekt är att en rad stora och väl etablerade banker har tvingats skriva ned värdet på subprime-relaterade tillgångar som de direkt eller indirekt äger. Nedskrivningarna är så här långt uppe i över 130 miljarder dollar. Det har lett till att flera stora finanskoncerner behöver nytt kapital. I flera fall har detta kunnat ske genom tillskott av offentliga fonder och andra investerare från Asien och Mellanöstern."

■ "Samtidigt som trycket har lättat något på vissa delmarknader har det uppstått en förnyad internationell oro. Denna oro har i mångt och mycket handlat om de stora försäkringsbolag, så kallade monolines, som är specialiserade på att försäkra obligationslån. De som köper bolagens försäkringar är exempelvis kommuner och delstater som har en sämre kreditvärdighet. Med försäkringen får deras obligationslån högsta kreditbetyg och kan säljas till bättre räntor. Men den senaste tidens oro har nu orsakat problem också för monolines eftersom de på olika sätt har exponeringar mot subprime-sektorn. Några av bolagen har redan fått sina kreditbetyg sänkta, och det finns risker för ytterligare sänkningar."

"När monolines får sämre kreditbetyg drabbar detta också de obligationer de försäkrat. De får också kreditbetygen sänkta. Många institutioner som köper sådana obligationer har emellertid placeringsregler som bara tillåter investeringar i papper med högsta kreditbetyg. De tvingas då sälja sina innehav. Eftersom monolines försäkrar obligationer för minst 2000 miljarder USD kan detta ge betydande effekter på marknaden. Det kan också innebära ytterligare påfrestningar på likviditeten i bankerna."

"Samtidigt har den amerikanska konjunkturnedgången fått ordentligt fäste, delvis som en följd av fallande fastighetspriser. Oron för att detta ska förvärra den finansiella krisen är uppenbar. Och naturligtvis kan den finansiella krisen också förstärka konjunkturnedgången."

"I Sverige har vi inte direkt drabbats av krisen eftersom de svenska bankerna inte i någon nämnvärd utsträckning varit engagerade i subprime-relaterade produkter. Men deras finansieringskostnader har ökat, vilket drabbat kunderna i form av högre räntor. På det sättet har oron på de finansiella marknaderna redan lett till en penningpolitisk åtstramning."

"Vi får en del kritik för att vi i detta läge inte kommenterar den ekonomiska utvecklingen och hur vi ser på det penningpolitiska läget. Jag har förståelse för den kritiken. Samtidigt är situationen den mest svårbedömda jag upplevt under min tid i Riksbanken. De penningpolitiska avvägningar vi har att göra är av den anledningen ovanligt komplicerade."

"Å ena sidan finns det en risk att krisen blir både längre och djupare än vad vi tidigare har trott. De kraftiga sänkningar av styrräntan som den amerikanska centralbanken gjort, och de uttalanden som följt dessa, tyder utan tvekan på en stark oro från deras sida. Hur en djupnande kris påverkar världen i övrigt och Sverige i synnerhet är svårt att avgöra. Men oron på marknaderna är betydande även här, vilket speglas i de penningpolitiska förväntningarna. Förhoppningsvis är marknaderna alltför pessimistiska i bedömningen av den ekonomiska utvecklingen. Men det är, som jag ser det, ännu för tidigt att säga."

"Å andra sidan är konjunkturen i Sverige fortfarande god, resursutnyttjandet på sina håll ansträngt och inflationen under det närmaste året på väg upp en bra bit över inflationsmålet på två procent. Dessutom har inflationsförväntningarna stigit, både på kort och på lite längre sikt. Och den svenska penningpolitiken kan bara föras utifrån svenska förutsättningar. Detta talar för att Riksbanken behöver höja styrräntan ungefär i den takt som diskuterades i slutet på förra året."

"Den svenska konjunkturutvecklingen talar alltså för att räntan bör höjas, den internationella oron för att det är bäst att avvakta. Om en och en halv vecka har vi penningpolitiskt möte. Vi är sex ledamöter i direktionen och alla funderar nu utifrån sina erfarenheter och analyser som bäst på hur den avvägningen bör ske."